

Hallintopoliittinen osasto

12.4.2016

FI.PLM.2016-2150
978/20.99.00/2015

Valtiovarainministeriö

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö VM/2348/00.01.03.00/2015 - 21.3.2016

Kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittäminen valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen

Valtiovarainministeriö on pyytänyt viiteasiakirjalla puolustusministeriöltä lausuntoa kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittämisestä valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen Palkeisiin. Valtiovarainministeriön johdolla hankkeessa on valmisteltu luonnos mm. valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) taloushallinto-organisaatiota koskevien säännösten muuttamiseksi. Luonnoksesta hallituksen esitykseksi järjestetään myöhemmin erillinen lausuntokierros. Tässä vaiheessa on pyydetty ministeriöltä lausuntoa, jossa tulisi ottaa kantaa suunniteltuun tehtävien vastuunjakoon Palkeiden ja kirjanpitoyksiköiden välillä, arvioon hallinnonalalta Palkeisiin siirrettävän henkilöstön määrästä sekä muihin mahdollisiin asian valmistelussa olennaisiksi arvioituihin seikkoihin.

Puolustusministeriön hallinnonalalla on puolustusministeriön lisäksi kaksi kirjanpitoyksikköä, puolustusvoimat ja Puolustushallinnon rakennuslaitos, jotka ovat esittäneet ministeriön lausuntoa varten oman lausuntonsa. Nämä lausunnot ja puolustusministeriön kirjanpitoyksikköä koskevat tarkemmat perustelut ovat tämän asiakirjan liitteinä.

1 Puolustusvoimia koskeva rajaus

Kuten puolustusministeriö esitti 10.11.2015 antamassaan lausunnossa, puolustusvoimien kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien kehittämistä on tarkasteltava omana kokonaisuutenaan puolustusvoimien toiminnanohjausjärjestelmä ja oma sisäinen palvelukeskus huomioon ottaen. Puolustusvoimien kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittäminen Palkeisiin viiteasiakirjan mukaisesti ei ole puolustusvoimien erityispiirteisiin perustuen toteutettavissa.

Puolustusvoimien tietojärjestelmäratkaisut poikkeavat nykyään ja tulevat poikkeamaan myös jatkossa valtion yhtenäisestä tietojärjestelmäratkaisusta esijärjestelmineen ja liittymineen. Puolustusvoimien integroidun tietojärjestelmäratkaisun ja puolustusvoimien toiminnanohjauksen toimivuutta ei tule vaarantaa. Vastuunjakotaulukon mukaisten taloushallinnon tehtävien siirto Palkeisiin rikkoi puolustusvoimauudistuksessa luodun toimintamallin. Puolustusvoimien osalta ei ole saavutettavissa merkittävässä määrin tehostumista kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittämisellä Palkeisiin, koska tehostumis- ja säästötavoitteet perustuvat keskeisesti Kieku-tietojärjestelmän tarjoamiin mahdollisuuksiin, eikä puolustusvoimat tule käyttämään tehtyjen linjausten mukaan Kieku-järjestelmää. Puolustusvoimat ei tule myöskään olemaan taloushallinnon osalta Palkeiden asiakas samalla tavalla kuin Kieku-ratkaisua käyttävät kirjanpitoyksiköt.

Koska puolustusvoimat esitetään edellä rajattavaksi uuden toimintamallin ulkopuolelle, jäljempänä otetaan kantaa lausuntopyynnössä esitettyihin asioihin ainoastaan puolustusministeriön ja Puolustushallinnon rakennuslaitoksen osalta.

12.4.2016

2 Lausumat vastuunjakotaulukkoa koskevista ehdotuksista

Hallitusohjelman tavoitteena on keskittää kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävät Palkeisiin. Tämän johdosta palvelukeskus vastaisi ulkoisesta laskennasta ja kirjanpitoyksiköt vastaisivat sisäisestä laskennasta, johdon laskentatoimesta ja tuloksellisuuden laskentatoimesta. Palkeille pitäisi antaa lakisääteinen velvollisuus vain ulkoisen laskennan seuranta-kohteiden Rondo-tiliöinneille.

Lausuntopyynnön mukaan tehtäväjaosta voidaan taloushallintotehtävän tai sen osan tarkoituksenmukaisen hoidon niin vaatiessa poiketa kirjanpitoyksikön tai rahaston toimintaan liittyvän erityisen syyn vuoksi valtiokonttorin luvalla. Puolustushallinnon rakennuslaitos on tulomomentille 12.27.01 nettobudjetoitu virasto, jonka laskutus perustuu projekti- ja toimintokohtaiseen kustannusseurantaan. Tähän liittyvät viraston erityispiirteet on syytä huomioida rakennuslaitosta koskevassa vastuunjaossa.

Tarkemmat lausumat vastuunjakoon liittyen löytyvät puolustusministeriön ja Puolustushallinnon rakennuslaitoksen lausunnoista.

3 Lakiluonnoksen ja vastuunjakotaulukon mukainen tehtävien siirto Palkeisiin

Valtiovarainministeriön arvio Palkeisiin siirrettävän, kirjanpito- ja tilinpäätöstehtäviä hoitavan henkilöstön määrästä on puolustusministeriön hallinnonalalla (puolustusministeriö + Puolustushallinnon rakennuslaitos) yhteensä kolme (3) henkilöä, kun puolustusvoimat rajataan uuden toimintamallin ulkopuolelle. Puolustusministeriön käsityksen mukaan **puolustusministeriön hallinnonalalla ei ole Palkeisiin siirrettävää henkilöstöä**, mikä johtuu seuraavista tekijöistä:

- 1 Esitetty kirjanpitoyksikön ja Palkeiden välinen vastuunjakotaulukko vastaa puolustusministeriön osalta nykyistä toimintamallia varsin kattavasti. Puolustusministeriön tehtävät muuttuisivat vain vähäisesti.
- 2 Palkeiden osuus kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien hoidossa on puolustusministeriössä muita kirjanpitoyksiköitä suurempi (PLM 28,3 % vs. muut 17 %). Palkeiden palveluosuuden kasvaessa ministeriöstä on jo lakkautettu yksi laskentasihteerin virka 2013 alkaen.
- 3 Puolustushallinnon rakennuslaitoksen kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien henkilötyövuosimäärä oli v. 2015 kyselyssä 0,85 htv, minkä mukaan Palkeisiin tulisi siirtää valtiovarainministeriön laskentamallilla yksi (1) henkilö. Rakennuslaitos on jo kuitenkin siirtänyt em. kyselyn jälkeen v. 2016 alussa tämän henkilön tehtävät Palkeille, eikä siirrettäviä henkilöitä ole enää rakennuslaitoksen palveluksessa.
- 4 Vastuunjakotaulukon mukaisesti kirjanpitoyksikköjen vastuulle jää tehtäviä ja on varmistettava, että niitä hoitamaan jää pienessäkin kirjanpitoyksikössä vähintään yksi henkilötyövuosi. Tämä koskee erityisesti puolustusministeriön kirjanpitoyksikköä (0,83 htv).
- 5 Substanssiyksiköissä tehtävää tiliöintityötä ei voida laskea mukaan htv-siirtolaskelmiin, koska toimintayksiköissä (hajautettu malli) tehtävä työ ei ole siirrettävissä palvelukeskukseen.

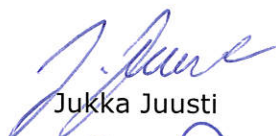
12.4.2016

4 Muut asian valmistelussa olennaisiksi arvioidut seikat

Puolustusministeriön hallinnonalalla on viime vuosina toteutettu etupainotteisesti nyt hallitusohjelmaan sisältyviä taloushallinnon tuottavuustavoitteita. KITI-hankkeen on huomioitava jo tehty toiminnan tehostaminen. Lisäksi on tunnistettava puolustusministeriön hallinnonalan kirjanpitoyksiköiden osalta hallinnonalan erityispiirteet, jotka rajoittavat henkilöstösiirtoja Palkeisiin (esim. PVSAP-toiminnanohjausjärjestelmä, PHRAKL puolustushallinnon palveluiden tuottajana ja puolustusministeriön jo vähennetty henkilöresurssi).

Hallitusohjelmassa mainitut kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien tehostamistavoitteet saavutetaan parhaiten puolustusvoimien osalta siten, että puolustusvoimat kehittää omaa taloushallintoaan Valtion taloushallinto 2020 -strategian mukaisesti puolustusvoimien oma tietojärjestelmäratkaisu ja oma sisäinen palvelukeskus huomioon ottaen.

Kansliapäällikkö

Jukka Juusti

Ylijohtaja

Teemu Penttilä

Liitteet - Pääesikunnan lausunto AM6509 – 7.4.2016
- Puolustushallinnon rakennuslaitoksen lausunto KES.154376 – 7.4.2016
- Puolustusministeriön muistio FI.PLM.2016-2211 – 11.4.2016

Tiedoksi PLM/osastot
PLM/henkilöstöyksikkö
Pääesikunta
Puolustushallinnon rakennuslaitos

7.4.2016

AM6509
5270/02.00.00/2015

PLM kirjaamo
PL 31
00131 HELSINKI

PLM:n ak nro FI.PLM.2016-1877, 978/20.99.00/2015 - 24.3.2016 (PVAH ak AM6016)
PESUUNNOS:n ak nro AM1788 - 28.1.2016
VM:n julkaisu – 43/2015 ”Taloushallinnosta talouden hallintaan – valtion taloushallinnon kokonaisarkkitehtuurin tavoitetilä” - marraskuu 2015 (kohta 5 Tietojärjestelmäarkkitehtuuri)
PESUUNNOS:n ak nro AL19384 - 6.11.2015
VK:n ak Dnro 283/54/2011 - 30.5.2011 (PVAH ak AH12526)

KIRJANPITO- JA TILINPÄÄTÖSTEHTÄVIEN KESKITTÄMINEN VALTION TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINNON PALVELUKESKUKSEEN

Pääesikunta on perehtynyt ensimmäisen viiteasiakirjan lausuntopyyntöön kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittämisestä Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen (Palkeet). Pääesikunta lausuu, että kirjanpitoyksikön kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittäminen Palkeisiin lausuntopyynnön mukaisesti ei ole muissa viiteasiakirjoissa esitettyihin Puolustusvoimien erityispiirteisiin perustuen Puolustusvoimien osalta toteutettavissa.

Pääesikunta haluaa painottaa perusteluina lausunnolleen seuraavia asioita:

1. Puolustusvoimien tietojärjestelmäratkaisu esijärjestelmineen

Puolustusvoimien tietojärjestelmäratkaisut poikkeavat ja tulevat myös tulevaisuudessa Valtiokonttorin Puolustusvoimien liittymistä KIEKU-järjestelmään tietointegraationa koskevan päätöksen (viides viiteasiakirja) sekä valtion taloushallinnon kokonaisarkkitehtuurin tavoitetilän (kolmas viiteasiakirja) mukaisesti edelleen poikkeamaan valtion yhteisestä tietojärjestelmäratkaisusta esijärjestelmineen ja liittymineen.

Sotilaallisen suorituskyvyn rakentamista ja ylläpitoa tukemaan kaikissa turvallisuustilanteissa on hankittu ja kehitetty Puolustusvoimien integroitu toiminnanohjausjärjestelmä PVSAP esijärjestelmineen. Tämän integroidun SAP:n puolustushallintoratkaisun toimivuus ja siten myös Puolustusvoimien toiminnanohjaus vaarantuu merkittävästi, jos PVSAP:n yksittäisiä toiminnallisuuksia tai Puolustusvoimien toimintamalleja lähdetään kehittämään ulkoisen palveluntuottajan toimesta sen vastuulla olevien hallinnollisten tehtävien toteuttamisen tehostamiseksi. Pää-

esikunta katsoo, että voi syntyä tilanteita, joissa ulkoiselle palveluntuottajalle asetetut tulostavoitteet ovat ristiriidassa Puolustusvoimille asetettujen tulostavoitteiden ja sitä kautta toiminnanohjausjärjestelmän kehittämiselle asetettujen tavoitteiden kanssa.

Pääesikunnan näkemyksen mukaan Puolustusvoimien osalta ei ole merkittävässä määrin saavutettavissa kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien Palkeisiin keskittämiseksi asetettuja optimointi- ja tehostumistavoitteita, koska Puolustusvoimat tehtyjen linjausten mukaisesti ei tule käyttämään valtion yhteisiä tietojärjestelmäratkaisuja eikä siten KIEKU-tietojärjestelmää. Tehostuminen ja säästöt perustuvat keskeisesti mm. KIEKU-tietojärjestelmän tarjoamiin mahdollisuuksiin.

2. Puolustusvoimien taloushallinto 1.1.2015 lukien

Puolustusvoimauudistuksessa Puolustusvoimien henkilöstörakenne, tilat ja toimintaperiaatteet on mitoitettu tehtävien edellyttämälle minimitasolle. Puolustusvoimauudistuksessa on saavutettu taloushallinnon tehostuminen sisältäen merkittävän taloushallinnon henkilötyövuosimäärän vähenemisen pohjautuen toimintojen keskittämiseen sisäiseen palvelukeskukseen sekä hallintoyksikön hallintopalveluja tuottavan henkilöstön kokoonpanoon.

Vastuunjakotaulukon mukaisten taloushallinnon tehtävien siirto henkilöineen Palkeisiin rikkoo puolustusvoimauudistuksessa luodun toimintamallin. Puolustusvoimien taloushallinnon resurssit on mitoitettu uudistettua toimintamallia tukeväksi kokonaisuudeksi. Tehtävien siirto vaarantaa Puolustusvoimien taloushallinnon ja sen liittymäpintaprosessien toimivuuden sekä toiminnan ja tietojärjestelmien kehittämisen.

3. Lausuma vastuunjakoa koskeviin ehdotuksiin

Pääesikunnalla ei ole lausuttavaa vastuunjakoa koskeviin ehdotuksiin, koska vastuunjakotaulukko on laadittu KIEKU-toimintamalleihin ja valtion yhteisen tietojärjestelmäratkaisun käyttöön perustuen eikä Puolustusvoimat viiteasiakirjojen linjausten mukaisesti ota käyttöönsä valtion yhteistä tietojärjestelmäratkaisua. Puolustusvoimat jatkossakin kehittää Palkeiden asiakkuuttaan omaa tietojärjestelmäratkaisuaan käyttäen.

4. Arvio Palkeisiin siirrettävän henkilöstön määrästä

Valtiovarainministeriön lausuntopyynnön liitteen 5 kohdassa 2.2. esitetyn taulukon mukainen alustava Tahti-tarkasteluun perustuva arvio hallinnonalakohtaisista henkilöstösiirroista 5.6.2015 ei sisällä henkilöstösiirtoja Palkeisiin Puolustusvoimien osalta. Pääesikunnan lähtökohtana on, että tämä kyseinen alkuperäinen alustava arvio on asianmukainen ja mitään henkilöstösiirtoja Palkeisiin Puolustusvoimien osalta ei tule to-

teuttaa. Puolustusvoimat ei tule olemaan taloushallinnon osalta Palkeiden asiakas samalla tavoin kuin KIEKU-ratkaisua käyttävät kirjanpito-yksiköt, joita ovat Puolustusvoimia lukuun ottamatta kaikki muut valtion asianomaiset virastot.

5. Muut mahdolliset olennaiset ja huomioitavat seikat

Pääesikunnan näkemyksen mukaan hallitusohjelmassa kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittämiseksi asetetut säästö- ja tehostamistavoitteet saavutetaan parhaiten siten, että Puolustusvoimat huolehtii niiden saavuttamisesta omalta osaltaan ja Palkeet KIEKU-ratkaisun mukaisesti toimivien virastojen osalta.

Puolustusvoimat sitoutuu kehittämään omaa taloushallintoaan Valtion taloushallinto 2020 -strategian mukaisesti Puolustusvoimien oma tietojärjestelmäratkaisu ja sisäinen palvelukeskus huomioon ottaen.

Pääesikunnan päällikkö
Vara-amiraali

Kari Takanen

Puolustusvoimien strategiapäällikkö
Kenraalimajuri

Timo Kivinen

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI

PE SUUNNOS
PE JOJÄOS
PE LOGOS
PE HENKOS

07.04.2016

KES.154376
1097/2000/2015

Puolustusministeriö
Talousyksikkö

PLM:n lausuntopyyntö FI.PLM.2016-1877 978/20.99.00/2015 24.3.2016

**LAUSUNTO KIRJANPITO- JA TILINPÄÄTÖSTEHTÄVIEN KESKITTÄMISESTÄ VALTION TALOUS-
JA HENKILÖSTÖHALLINNON PALVELUKESKUKSEEN**

Rakennuslaitos esittää lausuntonaan puolustusministeriön lausuntopyyntöön seuraavaa:

1) Lausumat vastuunjakoa koskevista ehdotuksista

Perintä

Rakennuslaitoksen ja Palkeiden voimassaolevan palvelusopimuksen mukaisesti Rakennuslaitos hoitaa saatavien perinnän tällä hetkellä itse sen jälkeen, kun Palkeet on ensin lähettänyt velalliselle sovitut maksukehotukset. Rakennuslaitos on ulkoistanut perintätoimenpiteiden suorittamisen ulkoiselle perintätoimistolle. Rakennuslaitos pitää edelleen tarkoituksenmukaisena tätä työnjakoa Palkeiden kanssa ja että Rakennuslaitos tekee itse tileistäpoistoesitykset yhteistyössä perintätoimiston kanssa.

Taloushallintotehtävien vastuunjakotaulukko

Rakennuslaitos esittää, että seuraavat tehtävät säilyvät edelleen kirjanpitoyksikössä:

- Menotositteiden tiliöiminen

Muiden kuin automaatiotoiminnallisuuden kautta tapahtuvien ostolaskujen tiliöinti tulisi säilyttää kirjanpitoyksikössä. Rakennuslaitoksen toiminta on täysin nettobudjetoitu momentille 12.27.01 ja rahoitus perustuu ulkopuoliseen rahoitukseen. Vuonna 2015 laskutettiin puolustushallinnolta 138 milj. euroa, yrityksiltä 27 milj. euroa ja muilta 1,7 milj. euroa. Laskutus perustuu projekti- ja toimintokohtaiseen kustannusseurantaan. Projekteja on vuosittain n. 4 000 kpl ja ostolaskuja n. 50 000 kpl. Ostolaskujen tiliöinti oikeille projekteille ja toiminnoille vaatii syvällistä substanssituntemusta. Yksiselitteisten tiliöintiohjeiden laatiminen näiden menotositteiden osalta ei ole mahdollista.

- Asiakaspalvelu laskutuksen loppuasiakkaille

Rakennuslaitos pitää tarkoituksenmukaisena sitä, että asiakkaiden ensimmäinen yhteydenottokanava laskutuksen sisältökysymyksissä olisi kirjanpitoyksikkö. Rakennuslaitoksen laskutus muodostuu teknisten palveluiden projektilaskutuksesta, energialaskutuksesta (lämpö, sähkö, vesi) ja sopimuskustutuksesta (kiinteistöpalvelut, siivouspalvelut, erillispalvelut,

07.04.2016

KES.154376
1097/2000/2015

autopaikkalaskutuksesta, ympäristöpalveluista, jne.). Tarvittavien riittävän yksityiskohtaisten tietojen toimittaminen Palkeille, jotta Palkeet pystyisi vastaamaan mahdollisiin sisällöllisiin kysymyksiin, on erittäin haastavaa ja aiheuttaa turhaa työtä. Esimerkiksi projektilaskutus ei perustu hinnastoon, vaan vaihtelee projektin luonteesta riippuen.

- Tilinpäätös

Valtion kirjanpidon käsikirjan mukaan tilinpäätöksen liite 1 "Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta" määritellään seuraavasti:

"Talousarvioasetuksen 66 h §:n 1 kohdassa tarkoitettuina tilinpäätöksen laatimista koskevin liitetietoina esitetään sellaiset olennaiset tilinpäätöksen laatimista ja vertailtavuutta edelliseen tilinpäätökseen vaikuttavia seikkoja koskevat tiedot, jotka eivät välittömästi ilmene tilinpäätöksen laadintaa koskevista säännöksistä ja valtiovarainministeriön määräyksistä tai eivät ole yleisesti tunnettuja hyvän kirjanpitoavan asettamia vaatimuksia.

Liitteessä esitetään ainakin seuraavat tiedot:

- 1) budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen;
- 2) valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi
- 3) tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja –menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen
- 4) aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarvion tulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä;
- 5) selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvoiton tietojen kanssa; ja
- 6) selvitys tilinpäätösvoiton jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa."

Tilinpäätöksen liite 1 tulisi edelleen laatia kirjanpitoyksikössä. Kyseiset tiedot liittyvät kiinteästi kirjanpitoyksikön taloudellisen aseman analyysiin.

- Muut pääkirjanpidon tehtävät

Suoraan Rondon tehtäviä muistiotositteita tulisi voida laatia myös kirjanpitoyksikössä työn sujuvuuden säilyttämiseksi. Rondon on määritetty seukojen olemassaolotarkistus sekä validointisäännöt, jotka edesauttavat kirjausten oikeellisuutta. Excel-tiedostossa vastaavia tarkistuksia ei ole. Lisäksi erityisesti kiireisenä tilinpäätösaikana vältetään yhden päivän viiveeltä, joka liittyy excel-tiedosto-toiminnallisuuteen.

07.04.2016

KES.154376
1097/2000/2015

- Matka- ja kululaskujen käsittely

Matka- ja kululaskujen tarkastus tulisi säilyttää kirjanpitoyksikössä samoin perustein kuin edellä menotositteiden tiliöiminen. Matkasihteeri varmentaa sen, että matkustaja on kohdentanut matkasta aiheutuvat kulut oikein laskutettaville projekteille ja toiminnoille.

2) Arvio siitä vastaako lakiluonnoksen ja vastuunjakotaulukoiden mukaisten tehtävien siirto Palkeisiin arvioitua hallinnonalalta Palkeisiin siirrettävän henkilöstön määrää

Rakennuslaitoksen htv-määrä **kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävissä** vuoden 2015 kyselyssä oli 0,85 htv. Htv-määrä sijoittuu välille 0,75-1,49 htv:tä, jonka mukaan Palkeisiin tulisi siirtää 1 htv.

Rakennuslaitoksen htv-määrä koostui pääosin kirjanpitäjistä, joka on siirtynyt syksyllä 2015 pois Rakennuslaitoksen palveluksesta. Palkeiden kanssa on sovittu ko. kirjanpitäjän kirjanpitoon ja tilinpäätökseen liittyneiden tehtävien siirtämisestä vuoden 2016 alusta Palkeille. Siirretyt tehtävät koostuvat mm. muistiotositteiden laadinnasta, tilitysten laadinnasta, tiliotapahtumien selvityksestä ja kirjaamisesta, lkp- ja takp-tilien käytön valvonnasta sekä tase-erittelyjen laatimisesta.

Rakennuslaitoksen jo toteutunut htv-vähentymä kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävissä vuodesta 2015 vuoteen 2016 on siten pyöristettynä 1 htv eikä siirrettäviä henkilöitä enää ole palveluksessa. Rakennuslaitokseen jäänyt kirjanpito- ja tilinpäätöstyö ei ylitä alinta raja-arvoa 0,75 htv.

3) Muut mahdolliset asian valmistelussa olennaiseksi arvioidut seikat

Vastuunjakotaulukkoon tulisi kirjata myös kirjanpitoyksikkökohtaisen yksityiskohtaisen tilinpäätösohjeen laadinta sisältäen kirjanpitoyksikön tilinpäätöksessä käytettävien yksityiskohtaisten arvostus- ja jaksotusperiaatteiden ja -menetelmien määrittäminen koskien eri tuotto/kulu- ja tase-eriä sekä niiden käytön valvonta.

Pekka Salojärvi
Rakennuslaitoksen johtaja

Ritva Peura
Hallintojohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

12.4.2016

FI.PLM.2016-2211
978/20.99.00/2015

Jakelu

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö VM/2348/00.01.03.00/2015 – 21.3.2016

Kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittäminen valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen (puolustusministeriön kirjanpitoyksikkö)

Valtiovarainministeriö on pyytänyt viiteasiakirjalla puolustusministeriöltä lausuntoa kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittämisestä hallitusohjelman mukaisesti valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen Palkeisiin. Valtiovarainministeriön asettamassa hankkeessa on valmisteltu luonnos muun muassa valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) taloushallinto-organisaatiota koskevien säännösten muuttamiseksi.

Lausuma vastuunjakoa koskevista ehdotuksista (liitteet 2-4)

Liite 2: Vastuunjakotaulukko

Puolustusministeriön vuoden 2016 vastuunjakotaulukko on pieniä muutoksia lukuun ottamatta suunnitellun vastuunjakotaulukon mukainen. Käytännössä vain kohdan 3.4.1 vastuunjakoon tulee muutoksia. Tämä näkyy puolustusministeriön Palkeiden käyttöasteissa, joka osoittaa palvelukeskuksen työnosuuksien olevan kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien hoidossa muita kirjanpitoyksiköitä korkeammalla tasolla. Tämä tulee huomioida resurssiirtojen suunnittelussa.

Liite 4: Taloushallinto- ja palkanlaskentatehtävien vastuunjakoehdotuksia koskeva perustelumuistio

Valtion taloushallinnon kehittämisessä tulee huomioida, että se mahdollistaa tuottavuuden kasvun. Tämän takia taloushallinnon prosesseja kehittäessä talousprosesseihin ei pitäisi lisätä ylimääräisiä lisäarvoa tuottamattomia työvaihteita. Liitteessä 4 on muun muassa seuraavat ehdotetut muutokset, joiden tuottavuusvaikutuksia pitäisi arvioida uudelleen:

- *"Palvelukeskuksen vastuulla olisi menotositteiden tiliöinti kirjanpitoyksikön toimittamien tietojen mukaisesti. Kirjanpitoyksikkö vastaisi tietojen toimittamisesta palvelukeskukseen sekä toimittamiensa tietojen oikeellisuudesta."*

Tilaukselliset, sopimuskohdistukselliset ja tiliointikoodilliset laskut eivät kuulu yllä olevan toiminnan piiriin, koska niistä ei tarvitse erikseen toimittaa tiliointitietoja Palkeisiin, vaan ne menevät automaatiotoiminnallisuuksien kautta. Yllä oleva toimintatapa koskee täten vain manuaalisesti tilioitäviä laskuja.

Manuaalisesti tilioitävien laskujen kohdalla tämä lisää työvaihteita prosessiin ja aiheuttaa kahdenkertaista työtä, koska kirjanpitoyksikön pitää lähettää tiedot Palkeisiin ja Palvelukeskus tallentaa tiliöinnin Rondon. (pl. laskut, joiden viite-

12.4.2016

tietokenttään voidaan hankintaa tehdessä ilmoittaa tarvittavat seurantakohte-
tiedot)

Puolustusministeriön melkein kaikki automatisoitavissa olevat laskut on siirretty VNHY:lle ja **manuaalisesti tiliöitävät laskut ovat jääneet kirjanpitoyksik-
köön**. Tämän johdosta kirjanpitoyksikön kannalta esitetty kehittämistoimenpide ei ole tuottavuutta lisäävä muutos. Tehokkaampaa olisi manuaalisesti tiliöitävien laskujen osalta se, että Palkeet tiliöisi ulkoisen kirjanpidon tilit ja kirjanpitoyksikkö täydentäisi sisäisen laskennan tiliöintikoodit suoraan Rondon. Tämän takia Palkeille pitäisi antaa lakisääteinen velvollisuus tiliöintiin vain ulkoisen laskennan seurantakohteille.

Jos Rondon laskujen tiliöintioikeudet halutaan poistaa kirjanpitoyksiköiltä, Palkeet voisi tarvittaessa suoraan laskun kommenttikenttään pyytää sisäisen laskennan seurantakohtetiedot.

- *"Palkeet olisi asiakkaiden ensimmäinen yhteydenottokanava myös laskutuksen **sisältökysymyksissä**. Palkeet ohjaisi kysymyksen kirjanpitoyksikköön erikseen sovitulla tavalla. Kirjanpitoyksikön velvollisuutena olisi toimittaa Palkeille tarvittavat tiedot sisällöllisiin kysymyksiin, jotta Palkeet voisi vastata asiakkaalle. Vaihtoehtoisesti kirjanpitoyksikkö vastaisi Palkeiden välittämän kysymyksen pohjalta suoraan asiakkaalle."*

Ehdotettu muutos lisää prosessiin uusia työvaiheita. Tuottavampaa olisi, että kirjanpitoyksikkö vastaisi suoraan asiakkaan pyytämiin sisältökysymyksiin. Ehdotetaan, että rajataan Palkeiden neuvontatyö maksuaikaa ja teknistä tietoa koskeviin kysymyksiin.

- *"Ehdotetaan, että jatkossa Palkeet laatisi suoraan Rondon tehtävät muistiotositteet (taloushallinnon vastuunjakotaulukon kohta 3.4.3). Kirjanpitoyksiköillä olisi jatkossa mahdollisuus tehdä muistiotositteita käyttämällä Rondon sisäänluettavaa Excel-tiedosto -toiminnallisuutta, jonka asiatarkestus ja hyväksyntä voidaan suorittaa Rondossa muistion laadintaa seuraavana päivänä, kun suoraan Rondon tehtävät muistiotositteet voidaan asiatarkestaa ja hyväksyä saman päivän aikana (muutos aiheuttaa yhden päivän viiveen). Toiminnallisuuden ansiosta vältetään kahdenkertainen työ, joka syntyy, jos kirjanpitoyksikkö ilmoittaa korjaus- ja oikaisukirjaukset Palkeille tallennettavaksi Rondon. "*

Tämä muutos lisää tuottavuushyötyjä, jos Palkeilla on riittävä tuntemus hallinnon alan sisältöasioista ja sisäisen laskennan seurantakohteista. Tätä muutosta arvioidessa kannattaa huomioida muutoksen mahdolliset heikkoudet ja uhat. Uhkana on se, että Palkeiden henkilöstö ei tunne riittävän hyvin sisältökysymyksiä. Tämän johdosta prosessiin tulee uusi lisävaihe, jossa kirjanpitoyksikön yhteishenkilö lähettää AT-järjestelmällä tiliöintitiedot Palkeisiin, joka taas uudelleen tallentaa ne Rondon muistiotositteelle.

Toinen vaihtoehto on, että kirjanpitoyksikössä ylläpidetään sisäisen laskennan seurantakohteista tiliöintiohjeita, mutta tämä ei vähennä kirjanpitoyksikössä tarvittavia resursseja.

12.4.2016

Hallintopoliittinen osasto/Paavola

Parempi vaihtoehto olisi, että kirjanpitoyksiköille jätettäisiin mahdollisuus täydentää muistiotositetta tarvittaessa suoraan Rondon esimerkiksi sisäisen laskennan seurantakohteiden osalta.

Yhteenvedona voidaan todeta, että selkeästi rajattaisiin ulkoisen laskennan tehtävät Palkeisiin ja sisäisen laskennan tehtävät kirjanpitoyksikölle. Vaihtoehtoisesti sisäisen laskennan tehtävät (kirjanpitoyksiköiden erityispiirteet huomioon ottaen) voitaisiin sopia vastuunjakotaulukossa Palkeiden ja kirjanpitoyksikön tehtäviksi. Tällä vältettäisiin saman toiminnon tekemistä kahteen kertaan.

Käytännössä tämä voisi tarkoittaa, että Rondon voitaisiin hyödyntää sekä kirjanpitoyksikössä ja Palkeissa joustavasti esimerkiksi siten, että Palkeet tiliöi ulkoisen laskennan seurantakohteet ja siirtää tarvittaessa tositteen Rondolla täydennettäväksi sisäisen laskennan seurantakohteiden osalta. Tällä Rondon yhteiskäytöllä välttyttäisiin erilaisten Excel-tiedostojen täyttäminen, tiedon uudelleen tallentaminen (manuaalisesti tiliöitävät ostolaskut) tai yhden päivän viiveen aiheuttava Excel-tiedoston sisäänluku (muistiotositteet) Rondon.

Palkeisiin siirrettävän henkilöstön määrä

Siirtoa **ei voida tehdä nimikkeiden perusteella** vaan rajausta on tehtävä **henkilötyövuosien perusteella**. Tämä siitä syystä, että nimikkeet eivät kuvaa henkilön tehtävänkuvaa. Tehtävänkuvat sisältävät myös muita tehtäviä kuin siirrettäväksi suunniteltuja.

Htv-kyselyn mukaiset henkilötyövuodet ja niiden pyörityssäännöt

Liitteen 5 (2.2) mukainen siirrettävien henkilötyövuosia arvioitaessa tulisi käyttää vuoden 2016 tuottavuuskyselyä (1.4.2015–31.3.2016), jos vuoden 2015 (1.4.2014–31.3.2015) tietoihin on sisältänyt Kieku-järjestelmän käyttöönotto. Kieku-järjestelmän käyttöönottovuosi ei kuvaa normaalia henkilöresurssien tarvetta. Puolustusministeriöllä oli Kiegun käyttöönottovaiheessa määräaikainen projektikoordinaattori, jonka määräaikaisuus loppui projektin päättyessä.

Pienissä kirjanpitoyksiköissä on myös huomioitava, että **tarvittava henkilöresurssi jää kirjanpitoyksikköön hoitamaan vastuunjakotaulukon mukaisia tehtäviä. Tämän takia liitteen viisi pyörityssääntöä tulee muuttaa siten, että kirjanpitoyksikön 0,75–1,49 henkilötyövuosimäärää ei pyöristetä yhteen henkilötyövuoteen vaan kirjanpitoyksikköön on jäätävä vähintään yksi henkilötyövuosi** hoitamaan muun muassa vastuunjakotaulukon mukaisia tietoja palvelukeskukseen, selvittämään sisältökysymyksiin liittyviä asioita, hoitamaan sisäistä laskentaa, sisäisiä asiakaspalvelutehtäviä ja controller tehtäviä. Tämän pyörityssäännön pitäisi mennä siten, että 1,5–2,49 htv:tä on 1 htv:tä jne.

Lisäksi htv-kyselystä ei pitäisi ottaa mukaan kirjanpitoyksiköissä tehtävää kirjanpito- ja tilinpäätöstyötä. Liitteessä 4 on mainittu, että htv-siirtolaskelmaan on otettu 0,8 htv:tta ylittävä htv-määrä (lähimpään kokonaislukuun pyöristettynä). Asiatarkastajien ja hyväksyjien tehtävät pysyvät ennallaan ja heidän henkilötyövuosien mukaan ottaminen ei ole siten perusteltua. Puolustusministeriössä asiatarkastajat ovat myös tiliöineet laskut (hajautettu malli), mutta heidän pääasiallinen tehtävänsä on hoitaa sihteerin tai assistentin tehtäviä. Tämän perusteella heitä ei voida ottaa mukaan suunniteltuihin htv-siirtomääriin.

12.4.2016

Hallintopoliittinen osasto/Paavola

Puolustusministeriön henkilötöyvuosimäärä talouden tukitoiminnoissa

Puolustusministeriöstä ei voida siirtää yhtään henkilöä tai henkilötöyvuotta Palvelukeskukseen. Puolustusministeriössä on Kiekun mukaan (1.4.2015–31.3.2016) 0,83 henkilötöyvuotta (arvio 0,65 htv:tä) ministeriön taloushallintotehtävissä. **Puolustusministeriö tarvitsee 0,83 henkilötöyvuotta hoitamaan vastuunjakotaulukon mukaisia virastoon jääviä tehtäviä, tiliointiohjeita,** sisäistä laskentaa ja johdon laskentatoimea. Tämän perusteella 0,83 henkilötöyvuotta ei voida pyöristää yhteen ja siirtää Palvelukeskukseen. Puolustusministeriö ei voi jäädä täysin ilman ministeriön sisäisen taloushallinnon henkilöstöä.

Kuvio: Taloushallinnon toteutuneet htv-tiedot ajalta 1.4.2015–31.3.2016

		Vuosi	2015	2016	Kokonaistulos
Toiminto**			Henkilötöyvuosi**	Henkilötöyvuosi**	Henkilötöyvuosi**
* Kokonaistulos			0,6871658	0,1452277	0,8323935
▼ 62100	Tilauksesta perintään		0,0966662	0,0146329	0,1112991
* 9999621000	Tulojen käsittely		0,0966662	0,0146329	0,1112991
▼ 62200	Hankinnasta maksuun		0,1917542	0,0490859	0,2408401
* 9999622000	Menojen käsittely		0,1917542	0,0490859	0,2408401
▼ 62300	Kirjauksesta tilinpäätökseen		0,3987454	0,0815089	0,4802543
* 9999623000	Kirjanpito		0,3987454	0,0815089	0,4802543

Lisäksi puolustusministeriön kirjanpitoyksikkö on jo lakkauttanut eläkepoistuman yhteydessä yhden laskentasihteerin tehtävän 1.2.2013 alkaen. Tämän seurauksena puolustusministeriö on **siirtänyt enemmän taloushallinnon tehtäviä Palvelukeskukseen hoidettavaksi kuin muut virastot.**

Puolustusministeriön kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien hoidossa palvelukeskuksen työosuudet ovat muita kirjanpitoyksiköitä korkeammat (28,3 % > 17 %).

- PLM:n kirjanpidossa Palkeiden työn osuus 49 % (muiden Kiekua käyttävien virastojen keskiarvo 37 %)
- PLM:ssä menojenkäsittelyssä Palkeiden työn osuus 27 % (muiden Kiekua käyttävien virastojen keskiarvo 16 %)
- PLM:ssä tulojen käsittelyssä Palkeiden työn osuus 46 % (muiden Kiekua käyttävien virastojen keskiarvo 27 %)

(Lähde: tuottavuustilastointi ajalta 1.4.2014–31.3.2015)

Talousjohtaja

Kristiina Olsson

Laskentapäällikkö

Meeta Paavola